

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ในบทนี้จะสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน
4. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของ โรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีที่อยู่ในโครงการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกจากองค์กรภายนอก จำนวน 38 โรงเรียน เป็นจำนวนคนทั้งหมด 800 คน โดยกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 334 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาแนวคิดจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน มาสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี
- 2) ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน มีโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีลักษณะเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวผู้วิจัย และขออนุญาตจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี เพื่อแจ้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ และ โรงเรียนที่ใช้เป็นประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอนั่งส่งแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ส่งถึงหัวหน้าการประถมศึกษาในสังกัด 12 อำเภอ เพื่อขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของโรงเรียน ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีและรวบรวมแบบสอบถามคืนผู้วิจัย
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอด้วยตนเอง
4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอด้วยตนเอง
5. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำผลการตอบไป จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) จำนวนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลด้านสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี กำหนดค่าเฉลี่ยและแปลความหมายตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยใช้เกณฑ์การประเมินความคิดเห็น (Opinionnaire) ของเบสต์ (Best, 1977 : 204 – 208) แปลผลคะแนนเป็นช่วงๆ มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า มีสภาพและปัญหาในการดำเนินการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า มีสภาพและปัญหาในการดำเนินการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่า มีสภาพและปัญหาในการดำเนินการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่า มีสภาพและปัญหาในการดำเนินการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่า มีสภาพและปัญหาในการดำเนินการน้อยที่สุด

3. หาค่า (F – test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยระดับสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรจำตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe 'S Method) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและการบรรยาย

4. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์ในรูปแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายด้านและรายชื่อ

1.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านผู้เรียน มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้ในบทเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และข้อการนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการคิดอย่างวิเคราะห์ สังเคราะห์ของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านกระบวนการ มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.3 มาตรฐานด้านปัจจัย พบว่า ทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านปัจจัย มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า ทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านผู้เรียน มีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัยในการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีแก่ผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า ทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านกระบวนการ มีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

2.3 มาตรฐานด้านปัจจัย พบว่า ทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านปัจจัย มีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยส่วนมากอยู่ในระดับน้อยยกเว้นข้อการวางแผนการจัดอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา ข้อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัดของครู อยู่ในระดับปานกลาง ข้อการวางแผนร่วมกับชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และการผลิตสื่อการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทักษะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันโดยภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีทักษะการดำเนินการสูงกว่าครูผู้สอน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนระของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนระของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ไม่มีความ แตกต่างกันทั้งรายด้านและภาพรวม

6. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนระของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันโดยภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการดำเนินการสูงกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถม ศึกษาในจังหวัดปัตตานี ซึ่งสรุปได้เป็น 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย ดังนี้ มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียน ควรจะปฏิบัติตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1)ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น 2)ควรพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ภาษาไทยได้ถูก ต้องชัดเจน 3)ควรพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ 4)ควรส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆอย่างหลากหลาย และ5)ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จัก การดูแลสุขภาพกายให้แข็งแรงและสุขภาพจิตให้ร่าเริงแจ่มใส มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานใน โรง เรียนที่มีขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียนควรจะปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการ ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1)ควรมีการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนัก เรียนและท้องถิ่น 2)ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน มีเป้าหมาย ชัดเจนเน้นคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ 3)ควรจัด โครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน 4)ควรให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และ มาตรฐานท้องถิ่น และ 5)ควรสนับสนุนให้คณะครูพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่นมาทำแผนการสอน มาตรฐานด้านปัจจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพ และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียนควรจะ ปฏิบัติตามมาตรฐานด้านปัจจัยใน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1)ควรให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

ในการพัฒนาการศึกษา 2) ควรให้ครูมีจำนวนเพียงพอตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) หลักสูตรควรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 4) ควรให้ครูนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และ 5) ควรให้ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยจะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

1.1 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนพบว่า มีสภาพการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภักดิ์ แก้วเพชร (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร ทองด้วง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามทัศนะของ บุคลากรในโรงเรียน ทั้งรายด้าน และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นผลมาจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะในมาตราที่ 48 ให้งานหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพ

ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และมาตราที่ 49 ได้กำหนด ให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 24-25) ในส่วนของจังหวัดปัตตานี ทางสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการให้แก่สถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่องจึงทำให้สถาน ในสังกัดมีความพร้อมในการรับการประเมินภายนอก จากองค์กรภายนอก

จากที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นเหตุผลให้สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน มีการสภาพการดำเนิน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านและรายชื่อผลการวิจัยพบว่า

1.2 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีสภาพการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติชาย พิมพ์ไสย (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ จริยะเลทองษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงาตามทัศนะของพนักงานครูเทศบาล กรรมการ โรงเรียน และสถานักเรียน พบว่าพนักงานครูเทศบาลกรรมการ โรงเรียน และสถานักเรียน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านคุณลักษณะผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร ทองด้วง (2545 : 145) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการ

จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 22 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จากมาตราดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของ โรงเรียน และครูผู้สอนมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียนมีการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่าข้อผลการการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการคิดอย่างวิเคราะห์สังเคราะห์ของผู้เรียน และข้อการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในบทเรียนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าในการดำเนินการประกันคุณภาพทั้งสองข้อมีสภาพการดำเนินการน้อยกว่าข้ออื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนการสอนครูยังไม่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเท่าที่ควร โดยยังยึดการสอนแบบเดิมๆ สอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางตั้งคำถามของ กมล ภูเจริญ (2540 : 10) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมการสอนของครูไม่เปลี่ยนแปลง โดยครูยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการสอน นักเรียนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติน้อยทำให้นักเรียน ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่รู้จักการวิเคราะห์ และขาดวิสัยทัศน์ และนอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนไม่ค่อยได้นำผลการประเมินในการดำเนินการมาปรับปรุงให้เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร

จากที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อผลการการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการคิดอย่างวิเคราะห์สังเคราะห์ของผู้เรียน และข้อการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในบทเรียน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนมีสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ว่าที่ร้อยโท ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในสถานศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น เพราะเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่องดังนั้นบุคลากรในสถานศึกษาจึงต้องรับรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน มีสภาพการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อการจัดโครงการสร้างการบริหารของสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายชัดเจน มีค่าเฉลี่ยในการดำเนินการสูงสุด แสดงว่าโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีการจัดระบบการแบ่งงานรับผิดชอบแต่ละฝ่ายได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย พิมพิไสย (2543 :43) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการปฏิบัติงานด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการร่วมกันทำงานเป็นทีม โดยการแบ่งหน้าที่ให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับมอบหมายอย่างชัดเจนดังนั้นจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านกระบวนการ ข้อการจัดโครงการสร้างการบริหารของสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายชัดเจนมีค่าเฉลี่ยในการดำเนินการสูงสุด และเมื่อพิจารณาข้อการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาจะเห็น มีค่าเฉลี่ยการดำเนินการต่ำสุดแสดงว่าบุคลากรในสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าชุมชนยังไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเท่าที่ควร ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในชุมชนอาจไม่มีเวลาว่างให้กับโรงเรียน เพราะจะต้องประกอบอาชีพซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสาวนีย์ เสนาสุ (2529 : 124) ได้กล่าวว่าประชาชนต้องหาเข้ากินค่าหากหุดประกอบอาชีพเพื่อไปประชุมหรือเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนแล้วรายได้ที่ทำอยู่ก็ขาดไปเป็นที่เดือดร้อนแก่ครอบครัว ดังนั้น โอกาสที่ชุมชนจะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนจึงมีน้อย

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านกระบวนการข้อการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยในการดำเนินการต่ำสุด

1.4 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านปัจจัย ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนมีสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านปัจจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร

ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร ทองด้วง (2545 : 146) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนนาร่องสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอน โรงเรียนนาร่องสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงมีการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีมีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านปัจจัยอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียน การติดตามผลการดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ และอาจเป็นผลมาจากการการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะการปฏิรูปครูผู้สอน ซึ่งส่งผลให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัย มีการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะสังเกตเห็นได้ว่า การวางแผนการจัดอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในการดำเนินการต่ำสุด แสดงว่า โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานียังมีอัตรากำลังครูไม่เพียงพอต่อความต้องการของ โรงเรียนที่ตั้งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี (2544 : ก-3) ได้ระบุว่า อัตราครูตามเกณฑ์ควรมี 4,750 คน จำนวนครูที่มีอยู่จริงจำนวน 3,721 คน ซึ่งยังขาดแคลนอยู่อีกจำนวน 1,029 โดยคิดเป็นร้อยละ 21.66

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัยข้อการวางแผนการจัดอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยในการดำเนินงานต่ำที่สุด

1.5 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนพบว่า มีปัญหาการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นผลมาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะในมาตราที่ 48 ได้กำหนดไว้ว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และในมาตรา ที่ 49 ได้กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและสาธารณชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 24-25) ผลจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจึงทำให้นักวิชาการทางการศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้พร้อมเพื่อจะได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและรองรับการประเมินภายนอกจากองค์กรภายนอก ดังนั้น นักวิชาการทางการศึกษาทั้งผู้บริหารและครูสอนจึงต้องศึกษาคู่มือ เอกสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และการเข้าร่วมอบรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้ จึงทำให้นักวิชาการทางการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพเป็นอย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะจะเป็นสาเหตุให้ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยทั้งภาพรวมและรายด้าน

พิจารณารายรายด้านและรายชื่อผลการวิจัยพบว่า

1.6 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนมีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียนน้อย น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดหลักในการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา , 2544 : 31)

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านผู้เรียน มีปัญหาการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะสังเกตเห็นได้ว่าข้อส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัยในการดูแลสุภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาน้อยที่สุด แสดงว่าในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัยในการดูแลสุภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีแก่ผู้เรียนมีปัญหาในการดำเนินการน้อย อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนมีการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลสุภาพอนามัยและการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีครูที่ดูแลเรื่องนี้ โดยเฉพาะแต่เมื่อพิจารณาข้อการสำรวจภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ การส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อการประเมินผลกระบวนการคิดอย่างวิเคราะห์ สังเคราะห์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อการนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการคิดอย่างวิเคราะห์ สังเคราะห์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ของผู้เรียนยังมีปัญหาในการดำเนินการอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของว่าที่ร้อยโท ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : 80) ได้ศึกษาเรื่องการคิดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านผลผลิตซึ่งเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์มีวิจารณ์าน มีความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนยังยึดรูปแบบเก่าๆ โดยทำการสอนแบบยึดครูเป็นศูนย์กลาง ขาดทักษะการสอนที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กมล ภูเจริญ (2540 : 10) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครูไม่เปลี่ยนแปลง โดยครูยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการสอนนักเรียนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติเล็กน้อยทำให้นักเรียนไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่รู้จักการวิเคราะห์ และขาดวิสัยทัศน์ และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ อารุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2542 : 5) ได้กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่ยังใช้การสอนแบบเดิม คือ การบรรยาย ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และครูยังใช้สื่อการเรียนการสอนไม่มากนัก

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียนเกี่ยวกับการคิดแบบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ของผู้เรียนมีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

1.7 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า ทศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนมีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานกระบวนการน้อยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย พิมพิไสย (2543 : 57) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและปรับปรุงโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความร่วมมือในการวางแผนการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี เพราะได้ศึกษาจากเอกสาร และผ่านการอบรมจากหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการมีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย จะสังเกตเห็นได้ว่าข้อการจัด โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบชัดเจน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินการต่ำสุด แสดงว่าปัญหาคำเนินการข้อการจัด โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบชัดเจนมีน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนเปิด โอกาสให้ผู้ที่มีส่วนข้องในการจัดการศึกษาได้ร่วมกันวางแผนในการจัด โครงสร้างอย่างเป็นระบบและมีการมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบอย่างชัดเจน

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการข้อการจัด โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบชัดเจนมีค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินการต่ำสุด

แต่เมื่อสังเกตข้อการวางแผนร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา

มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานสูงสุด แสดงว่าชุมชนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการวางแผนการจัดการศึกษากับสถานศึกษาเท่าที่ควรที่เป็นเช่นนี้โรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่าที่ควรดังคำกล่าวของ บีเบ๊าะ หะยีสามะมาะ (2540 : 115) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเข้าใจแนวปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่ชัดเจนเท่าที่ควร คิดว่าเป็นเพียงงานส่วนหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้มีการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนให้งานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพเท่านั้น ผู้บริหารจึงไม่ทุ่มเทเวลาเพื่อปฏิบัติงานด้านนี้เท่าที่ควร ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานบุกเบิกเพื่อให้งานด้านอื่นๆ ประสบความสำเร็จ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ฉกาจ ชันชู (2544 : 110) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรจัดให้ความสนใจกับกิจกรรมของชุมชนให้มากโดยการออกพบปะเยี่ยมเยียนชุมชนในเวลารว่างจากงานสอน โดยเฉพาะผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน เพื่อลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และควรจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการวางแผนร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด

1.8 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัย ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนมีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านปัจจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัยน้อย อาจเป็นเพราะว่าผลการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรการทำงานเป็นทีมทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมศักดิ์ สีนุระเวญ (2541 : 19) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงานนั้นมิได้เกิดจากสมาชิกคนใดคนหนึ่งในองค์กรตามลำพัง แต่เกิดจากพลังและคุณภาพของความร่วมมือ รวมถึงการประสานงานของทุกคนและทุกฝ่าย และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของอารีรัตน์ วัฒนสิน (2543 : 9) ได้กล่าวว่า การจัดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่าย วิเคราะห์ข้อมูลจากสารสนเทศของสถานศึกษา และศักยภาพของสถานศึกษาในทุกๆด้าน จากผลของการช่วยกันทำงานของบุคลากรในโรงเรียนจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัยในภาพรวมมีปัญหาลดอยู่ในระดับน้อย

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่าบางข้อยังมีปัญหาในการดำเนินการอยู่ เช่น ข้อ การวางแผนการจัดอัตราค่าจ้างครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานียังมีปัญหาในเรื่องการจัดอัตราค่าจ้างให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษาอยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอัตราค่าจ้างครูในจังหวัดปัตตานียังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และอาจจะเป็นเพราะว่า ครูไม่ปฏิบัติงานตามความถนัดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิทยากร เชิงกุล (2544 : 36) ได้กล่าวว่ามีครูจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่ได้สอนตรงตามสาขาที่ร่ำเรียนมา เช่น ครูที่สอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ขาดแคลน และมีรายงานว่าใช้ครูที่จบด้านพลศึกษาสอนแทน

จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้การวางแผนการจัดอัตราค่าจ้างครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2. วัตถุประสงค์ 2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

2.1 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ จริยะเลอพงษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ตามทัศนะของพนักงานเทศบาล กรรมการโรงเรียน และสถานักเรียน พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาตามตัวแปรพนักงานครูเทศบาล กรรมการ โรงเรียน และสถานักเรียน โดยภาพรวมและองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร ทองด้วง (2545 : 155) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีทัศนะ โดยภาพรวมและ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกัน

คุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเป็นเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยได้กำหนดให้สถานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุว่า เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนิน จะต้องให้มีผู้ที่เกี่ยวข้อง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันผลักดัน ให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และ ประเทศชาติ

จากเหตุผลดังกล่าวจึงนำไปเป็นผลให้ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการ ศึกษา และครูผู้สอนมีทัศนคติในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็น ตามมาตรฐานด้านปัจจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีสภาพการ เนินการประกันคุณภาพในด้านปัจจัยสูงกว่าครูผู้สอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัย ผู้บริหารจะเข้าใจงานในภาพรวมได้ดีกว่า ครูผู้สอนเพราะผู้บริหารต้องดูแลภาระงานในทุกๆด้าน ส่วนครูผู้สอนจะเข้าใจเฉพาะงานที่ตนรับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ ส่วนเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากงานที่รับผิดชอบครูผู้สอนอาจจะยังไม่เข้าใจได้ดี เท่าที่ควร เช่น เรื่องการจัดอัตราค่าจ้างครูผู้สอนให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา และ เรื่องการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารต่อนักเรียน ครู และชุมชน ซึ่งเรื่องเหล่านี้ผู้บริหารจะรู้ และเข้าใจได้ดีกว่าครูผู้สอน

จากที่กล่าวมาน่าจะเป็นสาเหตุให้สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนะตามมาตรฐานด้านปัจจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีทัศนคติในการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัยสูงกว่า ครูผู้สอน

2.2 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถม ศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ผลการ วิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี แก้วห้าประการ (2540 : 127) ได้

ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนใน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น พื้นฐานในจังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการ ขยายโอกาสชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดตรัง ตามทัศนะของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานต่างกันไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย ฉาก ชันชู (2544 : 93) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการปฏิบัติ งานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงาน วิจัยของ อุไร ทองคิ้ว (2545 : 146) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาใน โรงเรียนนาร่องสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาใน โรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มี ขนาดต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งรายด้านและภาพรวม

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินการที่เหมือน กันเพราะ โรงเรียนแต่ละ โรงเรียนจะดำเนินการบนหลักการเดียวกันซึ่งจะส่งผลให้แต่ละ โรงเรียน ได้รับรู้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน จึงน่าเป็นผลให้ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ การศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะในการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถม ศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามทัศนะของ บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความเห็นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ทัศนะของ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีเป็น ไม่ แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า สภาพและ ปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร

สถานศึกษา และครูอาจารย์มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลการวิจัยเป็น เช่นอาจจะเป็นเพราะว่า ผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะในมาตราที่ 49 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อสาธารณชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 25) จึงทำให้ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนในสถานต้องเตรียมพร้อมที่จะดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากองค์ภายนอก โดยการศึกษาเอกสาร และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีมี ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพเป็นอย่างดี

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมี ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ผลการ วิจัย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ปัตตานี ตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครู ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถาน ศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาด ประเภทต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษา ไปในทิศทางเดียวกันโดยปฏิบัติตามพระราชการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราที่ 47 โดยกำหนดไว้ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ

พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เน้นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 24) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยกำหนดไว้ว่า จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทุกโรงเรียนได้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 5) ด้วยนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกฎกระทรวง จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีทุกโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกูล (2544 : บทคัดย่อ) พบว่าการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทั้ง 12 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินกิจกรรมหลายๆกิจกรรมตามมาตรฐานด้านผู้เรียนนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น กิจกรรมในเรื่องการวางแผนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างหลากหลาย การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลายซึ่งในการดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามกิจกรรมที่กล่าวมา โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในการดำเนินการที่หลากหลายมากกว่า เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีบุคลากรที่มีความถนัดแต่ละด้านมากกว่า และนอกจากนี้โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีอุปกรณ์และสื่อการสอนที่พร้อมเพียงกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อการสอนที่ทันสมัยเช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งห้องเรียนเหล่านี้โรงเรียนขนาดใหญ่ในจังหวัดปัตตานีจะมีเกือบทุก

โรงเรียนส่วนโรงเรียนขนาดเล็กยังขาดแคลนอยู่ ดังที่ สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี (2545 : ก-3) ได้ระบุถึงปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัดปัตตานี ว่าโรงเรียนขนาดเล็กยังขาดแคลนคือ อุปกรณ์ - เทคโนโลยีที่ทันสมัย

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านผู้เรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

3. วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ทิศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียนทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี เห็นว่าโรงเรียนควรจะปฏิบัติตามมาตรฐานด้านผู้เรียนใน 5 อันดับแรกคือ 1)ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความอดทน ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น 2)ควรพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน 3)ควรพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ 4)ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆอย่างหลากหลาย และ5)ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการดูแลสุขภาพกายให้แข็งแรงและสุขภาพจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส

แสดงว่าทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่าคุณธรรมในด้านความอดทน ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นของนักเรียนยังมีปัญหาอยู่จึงมีความต้องการให้ดำเนินการเป็นอันดับแรกซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้อยู่ในด้านปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ข้อการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน และข้อการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา พบว่า ยังมีปัญหาในการดำเนินอยู่ในระดับปานกลาง

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความอดทน ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นเป็นอันดับแรก

3.2 มาตรฐานด้านกระบวนการทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี เห็นว่าโรงเรียนควรจะปฏิบัติตามมาตรฐานด้านกระบวนการใน 5 อันดับแรกคือ 1)ควรมีการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้อง

คล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น 2)ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน มีเป้าหมายชัดเจนเน้นคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ 3)ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน 4)ควรให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน และ มาตรฐานท้องถิ่น และ5)ควรสนับสนุนให้คณะครูพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่นมาทำแผนการสอน

แสดงว่าทัศนะของผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีความต้องการให้มีการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ ไปเป็นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จากที่กล่าวจึงน่าจะเป็นเหตุผลให้ผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นควรมีการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นเป็นอันดับแรก

3.3 มาตรฐานด้านปัจจัยทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี เห็นว่าโรงเรียนควรจะปฏิบัติตามมาตรฐานด้านปัจจัยใน 5 อันดับแรกคือ 1)ควรให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการศึกษา 2)ควรให้ครูมีจำนวนเพียงพอตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3)หลักสูตรควรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 4)ควรให้ครูนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และ5)ควรให้ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน

แสดงว่าทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีความต้องการให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการศึกษาที่เป็นเช่นอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ ดังคำกล่าวของ บัญชา อึ้งสกุล (2545 : 23) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารถือได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินการของหน่วยงานเป็นไปได้

จากที่กล่าวมาจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน มีทัศนะว่าควรให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในอันดับแรก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่า ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปัตตานีในแต่ละด้านที่มีสภาพการดำเนินการน้อย และยังมีปัญหาในการดำเนินการอยู่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน

1.1.1 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับภาวะโภชนาการของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.1.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้ในบทเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.1.3 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน

1.1.4 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรติดตาม ประเมินผล ผลการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน

1.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ

1.2.1 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

1.2.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

1.2.3 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

1.2.4 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล โรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง

1.3 มาตรฐานด้านปัจจัย

1.3.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรวางแผนในการจัดอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา

1.3.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

1.3.3 โรงเรียนควรจัดให้ครูได้ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและถนัดของแต่ละคน

1.3.4 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

2. จากผลการวิจัยสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันในมาตรฐานด้านปัจจัยโดยผู้บริหารมีสภาพการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าครูผู้สอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารควรให้ครูผู้สอนได้รับรู้และเข้าใจในกิจกรรมตามมาตรฐานด้านปัจจัยให้ครอบคลุมในทุกเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่ครูผู้สอนไม่ได้รับพิชชอบ โดยตรงเช่น เรื่องการจัดอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา และเรื่องการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารต่อนักเรียน ครู และชุมชน โดยผู้บริหารอาจจะชี้แจงในที่ประชุมหรือจัดอบรมให้กับครูผู้สอน โดยตรงเพื่อที่จะให้ครูผู้สอนได้เข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านปัจจัยให้ตรงกันในทุกๆข้อ

3. จากผลการวิจัยปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านผู้เรียน โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดเล็กมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะจัดอุปกรณ์ สื่อการสอนและบุคลากรให้เหมาะสมกับขนาดของงานที่รับผิดชอบ และอาจจะจัดให้บุคลากรของโรงเรียนขนาดใหญ่ และ โรงเรียนขนาดกลางมาเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่ง เพื่อจะได้รู้ถึงแนวดำเนินการและแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหายังสูงอยู่เช่นข้อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
เพื่อจะได้รู้ข้อมูลเฉพาะเรื่องมากขึ้น
2. ควรศึกษาปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของ กรรมการ
สถานศึกษา นักเรียน และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อที่จะได้รับรู้ข้อมูลที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอื่น